ΑΔ1.89

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

λωση τῆς ΕΔΟΝ Λευκωσίας, ποὺ ὀργανώθη τὸ θράρο «Ζήνα», πρὸς τιμὴ τοῦ Γάλλου συγγραφέα καὶ 'Ο κύριος ἐμιλητὴς τῆς θραδυᾶς κ. Ροζιέ Μιλλιλλινοῦ Μορφωτικοῦ Κέντρου.

ΕΑΤΡΟ: Μιὰ νότα ἡν τηλεοπτικὴ ὀθόνη

ς τοῦ εὐρύτερου κοινοῦ

ΙΑΚΩΒΟΥ ΡΩΣΣΙΔΗ

πωροῦν σ' ὅλη τὴ δι- κδομάδας τὴν τηλεο- ...ίου.

...τίζουν πιὸ πολὺ σύ- ...ους οἱ ταινίες. Συνή- ...θυση τοῦ ΡΙΚ προ- ...ολυδάπανο τῶν καλῶν ... νὰ δικαιολογήσει τὴν φάνιση τους. 'Αξίζει ὁ- κοπο ἡ διάθεση περισσο- ...ατων, προκειμένου νὰ ὁ βασικὸς, παιδευτικὸς τοῦ προσφερομένου ...ικρατικὸ ἵδρυμα θεάμα- ...κρῆς ὀθόνης.

...βανόμεθα, ὅτι ἕνα μεγά-

...ΣΗ ΣΤΙΣ ...ΙΣΜΟΥ

...ονικὴ ΕΣΣΔ

...ατικοῦ Βιετνάμ ὑπε- ...κὴ καὶ ἐπιστη- Δημοκρατίας τοῦ ...κο πρόγραμμα ...βιενταμεζικης ...ης ἐπιστήμης, τῆς ...ρ. τοῦ προγράμμα- ...τημόνων καὶ τεχνι- ...σπουδάζουν στὴν ...ονοντας ὑπόψη τὶς ...στημονικο - τεχνικὰ ... νὰ δεχθεῖ στὸ 1967 ...ε νὰ δεχθεῖ στὸ 1967 ...ι τεχνικοὺς γιὰ μετεκ- ...θεῖ ἄμεση συνεργασία ...ευτικῶν ἱδρυμάτων τοῦ ...κῆς Ἕνωσης.

...αλλαγὴ μουσικοχορευτι- ... ἐπιστημόνων, συγγρα- ...ιοκρατικὸ Βιετνάμ θὰ ...στὲς ποὺ θὰ συνεργα- ...ους στὸ γύρισμα μιᾶς ...μ.

...στὴ ...νίας

...α σημειώνουν οἱ παρα- ...ύχοδο. Οἱ ἀγρότες τῆς ...τὴ μεγάλη αἴθουσα τῶν ...ὸν παλιὸ ὑπερπολυτελῆ ...ες — οἱ συνεταιρισμέ- ...φαν σὲ Σπίτι Πολιτι- ...τὸ ἐρασιτεχνικὸ θέατρο ...θέατρο καὶ ὁ τοπικὸς

...ατία ὑπάρχουν 20.000 ...ν καλλιτεχνῶν. Στὶς ...ουν 850.000 ἄτομα. Οἱ ...γγελματίες ἠθοποιοὺς, ...στὴ χώρα ὀργανώνεται ...οκλειστικὰ μὲ ἐρασιτέ-

λο μέρος τοῦ κοινοῦ ποὺ παρακολουθεῖ τηλεόραση, ἀνταποκρίνεται θετικὰ στὴν προσφορὰ τοῦ κλασσικοῦ θεάτρου. Παρακολουθεῖ μὲ ἐνδιαφέρον καὶ προσπαθεῖ κατὰ δύναμη ν' ἀντιληφθεῖ, νὰ νοιώσει, νὰ κρίνει, νὰ ἐκτιμήσει. Συζητᾶ δημιουργικὰ ὅ,τι κατὰ τὴ γνώμη του ἀποτελεῖ πλεονέκτημα ἢ μειονέκτημα: τοῦ συγγραφέα, τοῦ σκηνοθέτη, τοῦ ἄλφα ἢ βῆτα ἠθοποιοῦ.

Ὑπάρχει καὶ ἕνα μέρος ὅμως τοῦ τηλεοπτικοῦ μας κοινοῦ, ποὺ παρουσιάζει ἀρνητικὲς ἀντιδράσεις. Θεωρεῖ «βαρὺ θέαμα» τὸ κλασσικὸ θέατρο καὶ μετὰ τὴν «Μπονάντζα» ἀποσύρεται. Αὐτὸ τὸ κοινὸ ἔχει ὑποστεῖ, δυστυχῶς, σὲ κυριαρχικὸ βαθμὸ τὴν ἐπίδραση τοῦ ΣΥΝΗΘΟΥΣ θεάματος τῆς τηλεόρασής μας — καὶ, βεβαίως, τοῦ κινηματογράφου. Συνήθισε, ἐπὶ παραδείγματι, νὰ ἐντρυφᾶ στὴ «Μπονάντζα» — αὐτὴ τὴν ἀνεξάντλητη καουμπόϋκη καὶ μελοδραματικὴ ταυτόχρονα, σειρὰ ποὺ ἀπευθύνεται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον σὲ ὑπανάπτυκτους ἐνήλικες παρὰ σὲ παιδιὰ — σὲ ταινίες ἀθανάτων 'Αμερικανῶν πρακτόρων, ὅπως ἡ «Ὀργάνωση "Ανκολ», καὶ σὲ κατ' ἐπίφαση παιδικὲς σειρὲς μὲ τὸ «"Αλογο θαῦμα» καὶ τὸ ἄγριοι πιστολίδι.

Συνεπῶς, ὑπάρχει καὶ τὸ κοινὸ ποὺ μὲ τὴν ἀντιπάθεια ἢ — στὴν καλύτερη περίπτωση — μὲ τὴν ἀδιαφορία του ἔναντι τοῦ κλασσικοῦ θεάτρου, ΕΚΔΙΚΕΙΤΑΙ. 'Εκδικεῖται γιὰ τὸ κατώτερο θέαμα ποὺ βλέπει συνήθως στὴν τηλεόραση καὶ νοιώθει νἄναι δέσμιό του. Δέν διατείνεται κανεὶς, ὅτι κατώτερο θέαμα ἀποτελεῖ τὸ κάθε τι ποὺ δὲν κινεῖται στὸν χῶρο τοῦ σοβαροῦ θεάματος. 'Υπάρχουν, βεβαίως, καὶ ἐλαφρὰ, κωμικὰ ἢ μουσικὰ θεάματα, παιδικὲς ταινίες ἢ μίκυ μάους ποὺ διακρίνονται γιὰ τὸ γοῦστο καὶ τὴν ποιότητά τους. Ποὺ καλλιεργοῦν τὸ αἰσθητικὸ κριτήριο τοῦ κοινοῦ. 'Αλλ' αὐτοῦ τοῦ εἴδους ἡ προσφορὰ μειοψηφεῖ σημαντικὰ σὲ σχέση μὲ τ' ἄλλα — τῆς ἀμερικανικῆς, κυρίως, ὁκᾶς.

Συνηθίσαμε νὰ χαιρετίζουμε τὶς καλὲς προσπάθειες τοῦ κυπριακοῦ θεάτρου ἀπὸ τὴν τηλεόραση. Χαιρετίζουμε τώρα τὴ νέα σειρὰ τοῦ κλασσικοῦ θεάτρου. Μεταξὺ ἄλλων μᾶς ἔδωσε μιὰ θαυμάσια ἑρμηνεία στὴν ἀγγλικὴ τῆς Κατίνας Παξινοῦ ὡς κυρίας "Αλβιγκ στοὺς «Βρυκόλακες» τοῦ "Ιψεν.

Λόγω τοῦ ὅτι πρόκειται γιὰ ἔργα ἀσυνήθιστα στὸ κοινὸ μας, ἴσως ἡ σειρὰ προβολῆς τους νὰ μὴ ἔπρεπε ν' ἀρχίσει ὅπως ἄρχισε. Πρῶτος ἐμφανίστηκε ὁ «Πατέρας» τοῦ Στρίμπεργκ, ποὺ εἶναι πιὸ δυσκολονόητος ἀπὸ τὴν «"Αννα Καρένινα» ποὺ εἴδαμε τελευταία. Βέβαιά, μποροῦν νὰ διατυπωθοῦν διάφορες παρατηρήσεις καὶ γιὰ τὴν ἴδια τὴν παρουσίαση τῶν ἔργων ποὺ ἀπὸ πλευρᾶς ἑρμηνείας κυρίως ἐμφανίζουν αἰσθητὴ κλιμάκωση. Μπορεῖ νὰ διατυπωθοῦν παρατηρήσεις γιὰ τὸν βαθμὸ ἐκσυγχρονισμοῦ καὶ ἑλληνικότητας τῆς «'Αντιγόνης» τοῦ 'Ανούϊ ποὺ εἴδαμε ἢ γιὰ τὸν τόνο τοῦ ἐρωτισμοῦ στὴν «"Αννα Καρένινα».

'Οποιεσδήποτε ὅμως παρατηρήσεις κι' ἂν διατυπώσει κανεὶς, δὲν παύει ἀπὸ τοῦ νὰ ὑφίσταται ἡ βασικὴ διαπίστωση ὅτι τὸ κλασσικὸ θέατρο κάθε Κυριακῆς φέρνει μιὰ νότα σοβαρότητας στὴν ὑποφέρουσαν ἀπὸ σοβαρὲς μεταπτώσεις κυπριακὴ τηλεοπτικὴ ὀθόνη. 'Ελπίζουμε νὰ μὴ ἀντικατασταθεῖ σύντομα ἀπὸ καμιὰ σειρὰ τύπου... «'Εκδικητῶν», ποὺ ἄφισαν ἀνεξάλειπτη στὴ μνήμη μας τὴν ἀνεκδιήγητη μαστόρισσα τοῦ Τζοῦντο "Εμμα Στήλ.

...ΤΑΙ ΠΛΑΣΙΕ

...αιρείας Τροφίμων ζητεῖται πεπειρα- ...θὰ εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὸ Πρατήριον ...οχίας 'Αμμοχώστου.

...οι πρέπει νὰ ἔχουν πεῖραν εἰς τὰ εἴδη ...ὴν γνῶσιν τῆς 'Αγγλικῆς καὶ ἄδειαν ...αι κάτοικοι 'Αμμοχώστου.

...ΑΝΑΛΟΓΩΣ ΠΡΟΣΟΝΤΩΝ

...οι ν' ἀπευθύνωνται γραπτῶς εἰς τὴν

...72 ΛΕΥΚΩΣΙΑ

...φακέλλου «ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΠΛΑΣΙΕ».

...ΚΑΙ ΓΡΑΦΕΙΩΝ

...Ο

...ρτα καὶ Γραφεῖα τοῦ

...ΙΟΙ ΛΤΔ.,

...πὸ τὸ οἴκημα τῆς ὁδοῦ ...τα κ. Γαστὼν Σχίζα) ...Καθολικῆς. 'Ο ἀριθμὸς 8 3 ΛΕΜΕΣΟΣ.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΑΠ' ΑΦΟΡΜΗ ΜΙΑ ΕΚΘΕΣΗ

Νὰ ὀργανωθοῦν καλύτερα οἱ ἐκπολιτιστικὲς ἀνταλλαγὲς μὲ τὴν Ἑλλάδα

ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΚΤΟΥ ΜΑΣ k. ΠΑΙΩΝΙΔΗ

ΧΙΛΤΟΝ, κόσμος πολύς, τουαλέττες, ποτὰ στὸ χέρι. Τριγύρω στοὺς τοίχους οἱ πίνακες μὲ τοὺς σκοτεινοὺς ὄγκους, τὰ φωτεινὰ - κίτρινα, πράσινα, κόκκινα — στίγματα, ἕνας κόσμος μέσα στὸν ἑαυτό του, μὲ ἐλάχιστες γέφυρες στραμμένες πρὸς τὰ ἔξω. Πηγαινοερχόμαστε, ποῦ καὶ ποῦ κοντοστεκόμαστε, προσπαθοῦμε νὰ βροῦμε τὴ μαγικὴ πόρτα μέσα ἀπὸ τὴν ὁποία πρέπει νὰ περάσουμε γιὰ νὰ μποῦμε στὴ σκέψη τοῦ καλλιτέχνη, ν' ἀκολουθήσουμε τὸν δρόμο ποὺ ἀκολούθησε ἐκεῖνος, νὰ δοῦμε μὲ τὰ δικὰ του μάτια τὰ χρώματα, τὴν ἰσορροπία τῶν πραγμάτων.

Μιὰ διαδικασία δασανιστική, χωρὶς ἀποτέλεσμα πολλὲς φορὲς, κουραστική.

Κοντά μου, μιὰ παρέα κυρίες μὲ ἔξωμες τουαλέττες, κουβεντιάζουν μὲ δυνατὴ φωνὴ, ἀφήνουν ἐπιφωνήματα θαυμασμοῦ. "Ολα γι' αὐτὲς εἶναι τόσο ὑπέροχα, τόσο τέλεια!!

Ξανακοιτάζω ἐκεῖ, ὅπου ἔχουν στραμμένο τὸ βλέμμα τους, φάχνω νὰ βρῶ ἐκεῖνο ποὺ δὲν μπόρεσα ἐγὼ νὰ δῶ ἀπὸ τὴν πρώτη ματιά. Τριγύρω μου μαζεύονται κι' ἄλλοι, πληθαίνουν τὰ ἐπιφωνήματα, κι' ἐγώ, νιώθω ἄσκημα γιατὶ εἶμαι τυφλὸς, εἶμαι ἀνίδεος, ὑποανάπτυκτος!!!

Κάποιος μὲ πλησιάζει, μὲ ρωτᾶ:
—Τὶ λές;

Τὸν κοιτάζω στὰ μάτια, προσπαθῶ νὰ βρῶ τὴν ἀπάντηση ποὺ περιμένει: — Καταπληκτικὸς!, ἀκούω τοὺς γείτονες μου νὰ λένε. Κουνάω κι' ἐγὼ τὸ κεφάλι καὶ ἀποχωρῶ.

Στὴν ἔξοδο, ἐξομολογιοῦνται πολλοὶ σὲ δικοὺς 'τους πὼς, τίποτα, τίποτα δὲν κατάλαβαν...

Κάπως παράξενη ἡ εἰσαγωγὴ, ἐπειδὴ ὅμως τὸ περιστατικὸ εἶναι πραγματικὸ, κι' ὅπως ἀντιλαμβάνουμαι ἀρκετὰ χαρακτηριστικὸ τῶν ἀντιδράσεων τῆς κοινωνίας τῆς Λευκωσίας, στὴν Ἔκθεση Σπυρόπουλου, τὸ παραθέτω αὐτούσιο.

Στὴν ἀρχὴ θέλω νὰ ὑπογραμμίσω πὼς δὲν ἔχω καμιὰ πρόθεση νὰ ἀξιολογήσω τὸ ἔργο τοῦ κ. Σπυρόπουλου. Δέν εἶμαι εἰδικὸς στὰ θέματα τῶν εἰκαστικῶν τεχνῶν καὶ δέν θέλω νὰ μπῶ σ' ἕνα ταράφι ἀπ' ὅπου πιθανὸ νὰ μὴ μπορέσω νὰ βγῶ.

Πιθανὸ νὰ μοῦ ἄρεσε προσωπικὰ ἡ Ἔκθεση περισσότερο ἀπ' ὅ,τι ἄρεσε σ' ἄλλους φίλους μου καὶ λιγότερο ἀπ' ὅ,τι ἄρεσε σὲ τρίτους.

Δέν εἶναι ὅμως αὐτὸ ποὺ ἔχει γιὰ μένα σημασία στὴν προκειμένη περίπτωση. 'Ο βαθμὸς δηλαδὴ ἀρεσκείας, πράγμα ποὺ εἶναι πολὺ φυσικὸ ἐξ ἄλλου ὅταν πρόκειται γιὰ τὰ ἔργα μοντέρνας ἀνεικονικῆς τέχνης, ὅπου τὸ προσωπικὸ γοῦστο κυμαίνεται πολὺ περισσότερο ἀπ' ὅ,τι στὴν εἰκονική, τὴ ρεαλιστικὴ τέχνη. Σημασία ἔχει αὐτὸ τὸ φτιαχτὸ, ὁμαδικὸ γοῦστο, ποὺ ἐπιβάλλεται, τονίζω, ἐπιβάλλεται, ἀπὸ μιὰ σειρὰ ξένους παράγοντες ποὺ καμιὰ σχέση δὲν ἔχουν μὲ τὴν αἰσθητικὴ καλλιέργεια.

Θὰ φανοῦμε ἴσως λίγο ὡμοὶ ἀλλὰ θὰ τὸ ποῦμε: Γιὰ πολλοὺς, ἡ ἐδῶ ἄφιξη τοῦ κ. Σπυρόπουλου ὑπῆρξε ἕνα κοσμικὸ γεγονὸς, ποὺ ἀποκτοῦσε μεγαλύτερη ἀκόμα λαμπρότητα λόγω τοῦ ὅτι τὸ πλαισίωνε τὸ «Χίλτον». Βέβαια, ἔστω κι' ἔτσι ἡ Ἔκθεση ἦταν ἕνα ἀναμφισβήτητο καλλιτεχνικὸ γεγονὸς ποὺ δέν ὁλοκληρώθηκε ὅμως γιατὶ δὲν συνοδεύτηκε ἡ Ἔκθεση ἀπὸ καμιὰ παράλληλη προσπάθεια νὰ ὑποβοηθηθεῖ τὸ κοινό μας νὰ νιώσει ἐκεῖνο ποῦβλεπε, νὰ τὸ χαρεῖ, ὅσο φυσικὰ ἦταν αὐτὸ δυνατό... Δέν ἔγινε μιὰ διάλεξη, μιὰ συζήτηση, μιὰ ὀργανωμένη ἐμφάνιση τοῦ καλλιτέχνη μπροστὰ στὸ κοινό.

Λές καὶ ὁ καλλιτέχνης ἦρθε μονάχος του, νοίκιασε μιὰ αἴθουσα κι' ἔστησε μέσα τὰ ἔργα του. Ἡ Ἔκθεση Σπυρόπουλου ὅμως, ὅπως ἀντιλαμβανόμαστε, ἦταν μιὰ ἐκδήλωση ὀργανωμένη μέσα στὰ πλαίσια κάποιας ἐκπολιτιστικῆς ἀνταλλαγῆς μεταξὺ τῆς Ἑλλάδας καὶ τῆς Κύπρου. Κι' ἐδῶ τίθεται ...ρωτήμα:

Μιὰ καὶ μιλοῦμε γιὰ ἐκπολιτιστικὴ ἀνταλλαγὴ μὲ τὴν Ἑλλάδα τὶ θὰ πρέπει νὰ περιμένουμε νὰ μᾶς ἔρθει ἀπὸ τὸ πνευματικὸ κέντρο;

Πρῶτ' ἀπ' ὅλα θὰ θέλαμε ἕνα πρόγραμμα, κάτι τέλος πάντων ποὺ νὰ λέει πὼς ἐφέτος θὰ μᾶς ἔρθουν τόσες ἐκθέσεις ζωγραφικῆς, τόσα θεατρικὰ συγκροτήματα, τόσοι ποιητὲς, τόσοι ὁμιλητὲς κλπ.

Κ' ἐμεῖς θὰ λέγαμε, καλὸ τὸ πρόγραμμα ἀλλὰ καλὸ θᾶταν νὰ προσθέταμε ἐκεῖ κάτι, ν' ἀφαιρούσαμε ἐδῶ κάτι ἄλλο, ἔτσι ποὺ νὰ προσφερθεῖ στὸ κοινὸ μιὰ ὅσο εἶναι δυνατὸ πιὸ ὁλοκληρωμένη εἰκόνα ἐκείνου ποὺ δημιουργεῖ αὐτὴ τὴ στιγμὴ στὸν πνευματικὸ τομέα ἡ Ἑλλάδα — καὶ δημιουργεῖ πολλὰ κι' ἀξιοθαύμαστα πράγματα!

Θὰ λέγαμε λ.χ. ἂν ξέραμε πιὸ μπροστὰ, πὼς θᾶταν καλύτερα νὰ ξεκινούσαμε στὶς εἰκαστικὲς τέχνες ἀπὸ κάτι πιὸ κοντὰ στὴν παράδοση, πιὸ κοντὰ στὶς σχολὲς τοῦ ρεαλισμοῦ, ἔτσι ποὺ νὰ μπορέσει περισσότερος κόσμος μὲ εἰλικρίνεια νὰ πεῖ πὼς τὸν ἀγγιξε στὴν καρδιὰ του ἐκεῖνο ποὺ εἶδε. "Οχι πὼς ἀρνούμαστε τὸν Σπυρόπουλο ἢ τὴν ἀφηρημένη ζωγραφική. 'Αλλὰ ὑπάρχουν κάποια στάδια στὴν πνευματικὴ, αἰσθητικὴ ἐξέλιξη ἑνὸς λαοῦ, ποὺ δὲν μπορεῖς νὰ τὰ παραβιάσεις.

'Η ἀφηρημένη τέχνη ἐκφράζει μιὰ ὁρισμένη κοσμοαντίληψη, σ' ἕνα ὁρισμένο στάδιο κοινωνικῆς καὶ ἀτομικῆς ἀνάπτυξης. Κι' ἂν αὐτὸ ἰσχύει γιὰ τὸν καλλιτέχνη—δημιουργὸ ἀκόμα περισσότερο ἰσχύει γιὰ τὸ κοινὸ—δέκτη, ὅπου ὅλα κινοῦνται πιὸ ἀργὰ, πιὸ συντηρητικά.

'Η ζωγραφικὴ τῆς 'Αθήνας, λοιπὸν ἐὰν ἄρχιζε μὲ κάτι ἄλλο κι' ἂς ἄφηνε νὰ παρουσιάσει τὸν Σπυρόπουλο πιὸ ὕστερα, σὰν μιὰ ἔκφραση τῆς ἐξέλιξης καὶ τῆς ποικιλίας τῶν μορφῶν στὸν ἑλληνικὸ καλλιτεχνικὸ χῶρο. Καὶ τοῦτο, τὸ τονίζουμε, ὄχι γιατὶ ὁ Σπυρόπουλος εἶναι πιὸ κάτω ἀπὸ τοὺς ἄλλους ἀλλὰ γιατὶ ὑπάρχει πάντα ἡ σκοπιὰ τοῦ μέσου κοινοῦ, ποὺ πρέπει νὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψη ἀπὸ τοὺς ἁρμόδιους.

"Αν μᾶς ρωτοῦσαν λ.χ. γιὰ τὸ θέατρο θὰ λέγαμε πὼς τὸ 'Εθνικὸ θὰ μποροῦσε, ἴσως νὰ φέρει κάτι πιὸ σύγχρονο, πιὸ μοντέρνο καὶ σὲ σ ὑλ καὶ σὲ ἰδέες ἀπὸ τὴ «Βαλέραινα». Γιατὶ στὸ θέατρο εἶναι πιὸ εὔκολο γιὰ τὸ κοινὸ νὰ προχωρήσει πρὸς τὶς πιὸ μοντέρνες μορφὲς ἀπ' ὅσο στὶς εἰκαστικὲς τέχνες.

Τὸ θέμα ὅμως ἐπεκτείνεται καὶ ἐγγίζει τὸ γενικώτερο θέμα τῶν πνευματικῶν μας σχέσεων μὲ τὴν 'Ελλάδα, ποὺ δυστυχῶς χωλαίνουν ἀκόμη πολὺ. "Ενας ἐλάχιστος κόσμος ποιητῶν, μυθιστοριογράφων, γλυπτῶν, ζωγράφων, δοκιμιογράφων, μουσικῶν, ποὺ ἀποτελεῖ αὐτὴ τὴ στιγμὴ τὸ πιὸ ὡραῖο καὶ τὸ πιὸ σφριγηλὸ κομμάτι τῆς 'Ελλάδας εἶναι σχεδὸν ὁλότελα ἄγνωστος στὸ κοινὸ μας, στὴ νεολαία μας κυρίως ποὺ διψασμένη ἀναζητᾶ πρότυπα ποὺ νἄναι πιὸ κοντὰ στὴν ψυχή της.

'Ο 'Ηλίας Βενέζης ἦρθε γιὰ 2½ μέρες στὴν Κύπρο καὶ αὐτὲς τοῦ τὶς ἔφαγε τὸ πρωτόκολλο τῶν κοσμικῶν ἐπαφῶν. 'Η πνευματικὴ σελίδα τῆς ἐφημερίδας μας ἀποπειράθηκε νὰ τοῦ πάρει ἔστω καὶ μιὰ συνέντευξη καὶ δὲν τὰ κατάφερε.

Καιρὸς πράγματι νὰ ὀργανωθεῖ πάνω σὲ μιὰ στέρεη βάση ἡ γνωριμία τοῦ ἑλληνισμοῦ τῆς Κύπρου μὲ τὴν πνευματικὴ δημιουργία τῆς 'Ελλάδας. Οἱ ἁρμόδιοι πρέπει νὰ τὸ καταλάβουν πὼς ἡ δουλειὰ αὐτὴ εἶναι σοβαρὴ, ὑπεύθυνη, κι' ἔχει ἄμεση σχέση μὲ τὴν αἰσθητικὴ καλλιέργεια τοῦ λαοῦ μας. Καλλιέργεια ποὺ γιὰ τὴν πραγματοποίησή της χρειάζονται πλατεῖοι χῶροι καὶ ψυχολογημένες, μελετημένες ἐνέργειες.

Π. ΠΑΙΩΝΙΔΗΣ

Η ΠΟΙΗΣΗ

ΤΟΣΟ ΜΕΓΑΛΟΣ

Νάσου Φλόγα

"Αν
στὴ ζωή σου
τὸ καλὸ
μὲ τὸ κακὸ
πάσκισες
νὰ συντρίψεις.
"Αν
μιὰ σελίδα φῶς
δασμένο ἀπ' τὴν ἀγρύπνια σου
πρόσφερες
στὸν ἄγνωστο ἀδερφό σου
ποὺ τοῦ κλέψανε
τὸν ἥλιο
τὸ νερὸ
καὶ τὴ στοργή
"Αν
τὸ μαχαίρι τῶν ἐφτὰ πληγῶν
κράτησες
στῆς καρδιᾶς σου τ' ἄστρο
βυθισμένο
ἕνα τραγούδι ν' ἀναβρύσει
ἕνα τραγούδι ν' ἀναβρύσει
ψηλὸ πολὺ
ποὺ στὴν κορφή του
νὰ μπορεῖ
ἡ Εἰρήνη
ν' ἀνασάνει
εἶσαι κι ἐσὺ
ἕνας θεὸς
τόσο μεγάλος
ὅσο μικροὶ
αὐτοὶ ποὺ κοιμοῦνται
ἀνάμεσα στὸ χρυσάφι
τὸ λιβάνι
καὶ τὶς βαριὲς καμπάνες.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Α. Κ. Γιαλούσα. Θὰ μποροῦσε νὰ εἶναι λιγώτερο κοινότυπο τὸ «'Ερωτικὸ» σας. Ξαναπροσπαθεῖστε.

ΜΙΧΑΗΛ ΕΓΓΛΕΖΑΚΗ: 'Ο λυρισμὸς ποὺ εἶναι διάχυτος στοὺς στίχους τῆς «Παρουσίασης» σας ζημιώνει ἀπὸ τὴν ἀθέλητα ἴσως — ἐξεζητημένη φράση (ἀναπνοὲς στὸ φύσημα τῶν ἀνέμων τῆς φωτιᾶς ἢ: πάνω στὸ γέρμα τῆς στερνῆς ρανίδας). Θὰ δημοσιευθεῖ μὲ μικρὲς ἀλλαγές, ὑπάρχει στὸ ποίημα μιὰ νότα εἰλικρινοῦς πικρίας.

Ν. ΚΥΡΙΑΚΟΥ, Νεάπολη. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλά σας λόγια. 'Ελπίζουμε ὅτι ἡ ἔρευνα θὰ πετύχει στὸν ἄλφα ἢ βῆτα σκοπό της. 'Από τὰ σχέδια ποὺ μᾶς στείλατε προτιμοῦμε τὸ πορταρῖτο «Τὸ παιδὶ τῆς Πάφου». Τὸ ἄλλο τὸ ἔφαγε κυριολεκτικὰ τὸ μαῦρο χρῶμα.

ΑΝΤΗ ΚΑΝΑΚΗ. Γιατὶ τόση κατάπτωση; Ποῦ εἶναι ἡ πυκνότητα νοήματος ποὺ παρουσιάζατε στὰ προηγούμενα ποιήματά σας; Πολὺ ἀδύνατη ἡ «'Αγάπη σας».

ΔΗΛΩΣΙΣ

'Ο ὑποφαινόμενος 'Ανδρέας Παπλωματὰς ἐκ Βάσης Κοιλανίου διὰ τῆς παρούσης δηλῶ κατόπιν ἐνόρκου ὁμολογίας μου εἰς τὸ 'Επαρχιακὸν Δικαστήριον Λεμεσοῦ, ὅτι ὁ υἱός μου Θεόδωρος ἐγεννήθη τὴν 5η 'Οκτωβρίου 1952 εἰς Βάσαν Κοιλανίου καὶ εἶναι γνωστὸς καὶ ὑπογράφεται Θεόδωρος 'Ανδρέα Παπλωματᾶ καὶ οὐχὶ Μάριος ὡς εἶναι ἐγγεγραμμένον εἰς τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία τῆς Κυβερνήσεως.

Παρακαλῶ ὅπως τὸ ὄνομα του καταχωρηθῆ εἰς τὰ ληξιαρχικὰ βιβλία ὡς Θεόδωρος 'Ανδρέα Παπλωματᾶ.

'Ο δηλῶν πατὴρ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΠΑΠΛΩΜΑΤΑΣ

ΚΑΤΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗ ΠΩΛΗΣΙΣ

Τὴν 21ην "Απριλίου, 1967, ἡμέραν Παρασκευὴν καὶ ὥραν 10.30 π.μ. θὰ λάβῃ χώραν καταναγκαστικὴ πώλησις εἰς 'Αγίους 'Ομολογητὰς, παρὰ τὸν Πλάτανον, ἑνὸς αὐτοκινήτου μάρκας Ράμπλερ ὑπ' ἀρ. ἐγγραφῆς ΒΧ 260 εἰς ὅταν κατάστασιν τοῦτο εὑρίσκεται δυνάμει ἐντάλματος κινητῆς περιουσίας εἰς ἀγωγὴν τοῦ 'Επαρχιακοῦ Δικαστηρίου Λευκωσίας ὑπ' ἀρ. 2494)66.

'Η παράδοσις θὰ γίνῃ εἰς τὸν τελευταῖον πλειοδότην τοῖς μετρητοῖς ἐὰν ἡ τιμὴ ἤθελε θεωρηθῆ ἱκανοποιητική.

'Εν Λευκωσίᾳ τῇ 19)4)67
(ὑπ.) ΝΙΚΟΣ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΣ
Διὰ Ντέπουτυ Σιέριφ

ΕΡΕΥΝΑ ΤΗΣ «ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗΣ ΧΑΡΑ

Ἡ ζωγραφικὴ καὶ τὰ

Στὸ ἐρωτηματολόγιο ἀπαντᾶ

Στὸ ἐρωτηματολόγιο τῆς ἔρευνας μας ἀπάντη τικὰ ὁ ζωγράφος καὶ καθηγητὴς Τέχνης στὸ Γυμνάσιο Κύκκου κ. Λεφτέρης Οἰκονόμου Τὶς τοῦ κ. Οἰκονόμου, λόγω τῆς ἔκτασης σουμε σὲ δυὸ συνέχειες. Σήμερα δημοσ τήσεις ποὺ ἀντιστοιχοῦν στὶς ὑπ' ἀριθμὸν 1 ἐρωτήσεις.

'Αγαπητὴ Σύνταξη,

Σᾶς εὐχαριστῶ ποὺ μοῦ δώσατε τὴν εὐκαιρία νὰ πῶ τὴ γνώμη μου σχετικὰ μὲ θέματα τῆς Τέχνης καὶ εἰδικώτερα τῶν Εἰκαστικῶν Τεχνῶν, θέματα καὶ προβλήματα ποὺ τόσον ἔντεχνα παραμελοῦνται καὶ παρασιωποῦνται στὸν τόπο μας ἀπὸ πολλοὺς.

ΕΡ. 1. Ποιὰ ζητήματα σᾶς ἀπασχολοῦν σὰν δημιουργό;

—Τὸ πρῶτο ζήτημα ποὺ μ' ἀπασχολεῖ σὰν δημιουργὸ, ὅπως καὶ κάθε δημιουργό, εἶναι ἡ ἐξεύρεση χρόνου γιὰ δημιουργίαν. 'Εργαζόμενος πολλὲς ὧρες στὰ σχολεῖα, εἶναι τὸ μεγάλο μου πρόβλημα.

'Η ἔλλειψη μιᾶς Γκαλλερὺ στὸν τόπο μας, ποὺ νὰ ἀνελάμβανε τὴν ἔκθεση τοῦ ἔργου μας, χωρὶς τὴν ἀνάληψη τόσων εὐθυνῶν, χάνοντας ὁ καλλιτέχνης πολύτιμον χρόνον, εἶναι τὸ δεύτερον.

'Η προμήθεια καταλλήλων ὑλικῶν ζωγραφικῆς σὲ προσιτὲς τιμὲς, δημιουργοῦν στὸν δημιουργὸν ἕνα τρίτο πρόβλημα, γιατὶ οἱ τιμὲς τους εἶναι ἀφάνταστα τόσον μεγάλες.

Ζωγραφίζω ἀπ' εὐθείας ἀπὸ τὴν φύση καὶ ὡς τώρα ἡ φύση ὑπῆρξε πολὺ βολικὴ καὶ εὐνοϊκὴ στὸ ἔργο μου. Ζωγραφίζοντας ὅμως τοὺς ἀνθρώπους δὲν μπορῶ νὰ πῶ τὸ ἴδιο πρᾶγμα. Τὸ κοινό μας δυστυχῶς δὲν κατανοεῖ καθόλου τὴ θέση ποὺ ἔχει ὁ ἄνθρωπος στὸ ἔργο τοῦ δημιουργοῦ, γι' αὐτὸ δὲν συνεργάζεται καθόλου, μπορῶ νὰ πῶ ὅτι εἶναι καὶ ἐχθρικὸ σὲ μερικὲς περιπτώσεις, κάνοντας τὸ ἔργο τοῦ δημιουργοῦ πολὺ δύσκολο. Τὸ νὰ καλέσεις ἕναν ἄνθρωπο νὰ σοῦ ποζάρει, εἴτε αὐτὸς εἶναι ἄνδρας εἴτε γυναίκα, αὐτὸ εἶναι ἀδιανόητο, γι' αὐτὸ παρ' ὅλον ποὺ ἀγαπῶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ συχνὰ στὸ ἔργο μου ὑπάρχουν ἄνθρωποι παρμένοι ἀπὸ τὴν ζωή, σχεδὸν πάντα ἔγιναν μὲ πολλὲς ἀντιξοότητες καὶ δυσκολίες καὶ συχνὰ κινδύνευσα γι' αὐτὴ μου τὴν τόλμη.

'Ο κυπριακὸς λαὸς σὰν σύνολο εἶναι σχεδὸν τελείως ἀνώριμος ὅσον ἀφορᾶ τὴν κατανόηση τῶν καλλιτεχνικῶν ζητημάτων, ἰδίως τῆς ζωγραφικῆς καὶ τῆς γλυπτικῆς. 'Η ἄγνοια αὐτὴ τοῦ τρόπου δημιουργίας τῆς Ζωγραφικῆς φόρμας, εἰδικὰ στὸ θέμα τῶν συνθέσεων, συχνὰ βρίσκουμε τὴν ἄρνηση τοῦ κοινοῦ γιὰ συνεργασίαν.

"Ενα ἄλλο πρόβλημα ποὺ μ' ἀπασχολεῖ σοβαρὰ, εἶναι ἡ προβολὴ τοῦ ἔργου μου, εἰδικὰ στὸ ἐξωτερικό.

Καὶ τέλος πολὺ θὰ χαιρόμουν ἂν ἔβρισκα ἕνα τρόπο νὰ ἐπικοινωνοῦσα συχνὰ μὲ τοὺς ἀνθρώπους εἰδικὰ στὰ θέματα αἰσθητικῆς καὶ Τέχνης, ἔτσι ποὺ τὸ κοινὸ μας ν' ἀποκτήσει μὲ κατάλληλη αἰσθητικὴ μόρφωση, ν' ἀνεβάσει τὸ αἰσθητικό του ἐπίπεδο. Καὶ τέλος ἕνα σοβαρὸ ζήτημα εἶναι ἡ ζωντανὴ παρουσία τῶν δημιουργημάτων μου, ἐκεῖ ποὺ ζοῦν, ἐργάζονται καὶ ξεκουράζονται οἱ ἄνθρωποι.

ΕΡ. 2: Πῶς κρίνετε γενικὰ τὴν ἐπίδοση τῶν Κυπρίων καλλιτεχνῶν στὸν τομέα τῆς ζωγραφικῆς;

—'Η Κυπριακὴ ζωγραφικὴ ἔχει πολὺ νεαρὴ ἡλικία, κι' ἂν ἐξαιρέσουμε τὴν ἐξαιρετικὴ Βυζαντινὴ παράδοση δὲν ἔχουμε ζωγραφικὴ παράδοση αἰώνων, ἢ καλύτερα συνεχὴ παράδοση πολλῶν χρόνων. 'Η ζωγραφικὴ μας ξεκινάει πάνω σὲ ὀρθὲς καὶ στέρεες ζωγρ σεις μὲ